

Nieuwsbrief voorjaar 2026

Beste collega's,

Viermaal per jaar informeren we onze onderwijsvrienden met een nieuwsbrief over ontwikkelingen binnen de stichting, nodigen we belangstellenden uit om te participeren in projecten en stellen we iedereen op de hoogte van de nieuwste uitgaven.

NIEUWS over DAT ++ op de laatste bladzijde

De Reeks 7C
een serie publicaties voor vernieuwend onderwijs

DAT++
Nieuwe en vernieuwde bouwstenen voor levend taalonderwijs

Samen werken met KiK en Vvfp.

Verschillende keren hebben we geschreven over onze samenwerking met het leerwerkbedrijf van Kennis in Kracht (KiK). Jongeren met afstand tot het onderwijs verzorgden de bestellingen die jullie deden in onze webshop of in de webwinkel van Freinet. Levend Leren in het echt: wegen, frankeren, nauwgezet lezen, zorgvuldig inpakken. Het was een prachtig traject. Maar aan alles komt een eind: bij KiK is er een wijziging in de werkwijze omdat de populatie van deelnemende jongeren verandert. De verzending en facturering van boeken en materialen worden m.i.v. de zomervakantie weer helemaal

door ons vanuit Nij Beets verzorgd. Ook verandert de samenwerking met de Vereniging voor freinetpedagogie (Vvfp) De digitale bestanden zijn als gratis download beschikbaar op de website van de Vvfp. De niet digitale freinetboeken worden vanaf een andere plek verzonden. Dat is nog in ontwikkeling. In onze volgende nieuwsbrief meer daarover. Tot de zomervakantie verzorgen wij de verzending voor de Freinetvereniging.

Met beide organisaties blijft de samenwerking gehandhaafd. We trekken samen op om freinetpedagogie en ander levend leren een plek te geven in onderwijs en educatie.

Door de jongeren van KiK en hun begeleiders (!) zijn in totaal meer dan 100 klasseboxen verzonden naar scholen in binnen-en buitenland die werken met de klassenvergadering. Meer dan honderdmaal dank!

Werkkaarten en brevetten

Met woordkaarten kun je spelling aan laten sluiten bij levend taalonderwijs. We ontwikkelden zin-, luister- en kijkkaarten. Niks nieuws onder de zon voor leraren die al gewend waren om met woordkaarten spelling op maat, aansluitend bij het werken met teksten, te verzorgen. Maar handig voor iemand die nog niet beschikt over een pakketje ondersteunend materiaal. De 12 kaarten zijn geschikt voor midden-en bovenbouw en zijn als pdf beschikbaar. Je mag ze zo vaak kopiëren (binnen de school) als je wilt. Geschikt voor midden-en bovenbouw. Je mag ze zo vaak kopiëren (binnen de school) als je wilt.

KIJKKAART

WOORDKAART		Oefeningen	
Fase	3	Nr.	1

Meesterstuk

Je oefent met deze opdracht de woorden van je woordkaart goed te schrijven. Je kunt schrijven zonder (veel) fouten te maken.

Toelichting en tips

Deze oefening noemen we blindemannetje spelen met woorden.
 Je gaat heel goed kijken naar de woorden van je woordkaart.
 Je maakt er een 'foto' van in je hoofd.
 En dan ga je met je ogen dicht het woord opschrijven.
 En natuurlijk proberen geen fouten te maken.

Stappen die je kunt zetten

1

Stap 1 Lezen

1 De leraar heeft je volle woordkaart nagekeken. Er zitten geen fouten meer in. Klopt dat?
 2 Je leest de volle woordkaart hardop langzaam voor. Let op dat je alle woorden goed uitspreekt.

2

Stap 2 Met gesloten ogen 1

Je bekijkt heel aandachtig het eerste woord van de woordkaart.
 Je sluit dan je ogen. En daarna schrijf je dit woord met je ogen nog dicht met je vinger op de tafel.

3

Stap 3 Met gesloten ogen 2

Nu pak je papier en pen.
 Je schrijft het woord nu MET JE OGEN DICHT op het papier.
 Goed gelukt? Zo niet dan nog eens proberen.

4

Stap 4 De hele woordkaart

Nu doe je stap 2 en stap 3 ook met alle andere woorden van je woordkaart.
 Probeer geen fouten te maken.

5

Stap 5 Controleren

Controleer met een ander kind of er fouten in je geschreven woorden zaten.
 Ga woorden die je niet goed schreef nog eens oefenen.

Cursus beeld en taal en beeldende vorming bij KREBH.

investeer in de ontwikkeling van het werken met teksten en druktechnieken.

CURSUS TAAL EN BEELDENE VORMING 2026-2027

In Groningen, of op locatie!

In deze cursus leer je werken met de taalronde en hoe je beeldende vorming kunt integreren met de inhoud van jouw taalonderwijs: niet stapelen, maar verrijken!

"De cursus gegeven door Heleen en Mathilde is een echte aanrader voor leerkrachten die taal en beeldende vorming op een betekenisvolle manier willen verbinden. Je ervaart zelf hoe het is om beeldend bezig te zijn, wat het plezier en de betrokkenheid enorm vergroot. Dat maakt dat je de ideeën niet alleen begrijpt, maar ze ook écht voelt en direct wilt toepassen in jouw eigen klas. Ze lieten steeds zien hoe krachtig goede taal kan zijn als startpunt voor beeldend werk. Ook het werken in een atelier, omringd door allerlei materialen en gereedschappen, maakte elke bijeenkomst tot een klein feestje."

Daphne, deelnemer 2025 - 2026

Inhoud van de 4-daagse cursus:

- Werken met **taalrondes** en beeldende vormen bij eigen teksten;
- Beeldende technieken: stempelen, sjabloneren, collage, tekenen, krijt, schilderen, aquarelpotlood, krijt, ecoline, textiel, media, boetseren, werken met kosteloos materiaal, boeken maken, **VTS gesprekken**;
- Theorie en praktijk: beeldende vorming koppelen aan taalonderwijs en andersom, inclusief aandacht voor de **nieuwe kerndoelen Nederlands**;
- Reflectie op de uitgevoerde lessen en op beeldend werk van kinderen.

De cursus is voor **leerkrachten primair onderwijs** en wordt gegeven op:

1e ronde: woensdag 23 september - 28 oktober - 25 november - 6 januari

2e ronde: woensdag 3 maart - 7 april - 12 mei - 2 juni

Er wordt gewerkt van **15.30 - 18.00 uur** in het **Krebh Lokaal**, Travertijnstraat 12, Groningen Prijs: **€425,-**

Meer informatie of opgeven?

De cursus wordt gegeven door Mathilde Wassenaar (schoolbegeleider Taalvorming en docent taaldidactiek Hanzehogeschool Groningen) en Heleen van den Broek (atelierpedagoog en eigenaar Krebh).

Stuur een mail naar mwassenaar@taalvorming.nl of bel 0641252657. Geef daarbij je voorkeur voor de 1e of 2e ronde aan.

De cursus kan op een andere dag of locatie gegeven worden, evt. tegen een meerprijs. Mail of bel voor de mogelijkheden.

De cursus gaat van start als er minimaal 6 deelnemers zijn. Voor ZZP'ers is er subsidie mogelijk via **werktuigPPO**.

DAT + DAT plus => DAT plus plus

Nee, nu even geen rekenen! Dit blokje gaat over TAAL.

Een groepje groepsleiders en experts uit jenaplan- en freinetonderwijs werkte aan de actualisering van *DATplus, de extra bouwstenen voor levend taalonderwijs*. Je weet het vast nog: die publicatie van Jenaplan en Freinet met 23 leerlijnen en activiteiten om verantwoord zonder taalmethode je onderwijs vorm te geven. Goedgekeurd door de inspectie.

DATplus moest vernieuwd worden i.v.m. de nieuwe kerndoelen voor Nederlands die in 2025 werden gepubliceerd. Een prachtige uitdaging, veel werk, maar het is klaar. We hebben een nieuwe DATplus die DAT++ heet. Ondertitel: nieuwe en vernieuwde bouwstenen voor levend taalonderwijs.

In totaal zijn er nu 21 leerlijnen. Een aantal oude is vervangen, gecombineerd en ook is er nu een leerlijn spelling (maar dan wel binnen de context van levend taalonderwijs) ontwikkeld. We geven *Dat++* uit in samenwerking met De Vereniging voor freinetpedagogie en de Nederlandse Jenaplanvereniging.

Lukte het om alle kerndoelen onder te brengen in de leerlijnen? Het antwoord is absoluut ja! Het blijkt dat de nieuwe kerndoelen prima aansluiten bij de visie van levend taalonderwijs. De nieuwe kerndoelen zijn betekenisvol geformuleerd en er is sprake van integratie met andere vakken. Elk kerndoel (er zijn er slechts 9) is door SLO uitgewerkt in doelzinnen. Die 'doelzinnen' zijn niet vrijblijvend: ze zijn wettelijk vastgelegd en je moet er als school aan werken. We telden in totaal 86 doelzinnen.

		1 Boekpresentatie	2 Vergadering	3 Toneelspelen	4 Actualisatie	5 Filosofiekring	6 Kookboek	7 Woordenboek & taalig werken	8 Informatieve teksten bestuderen	9 Brief lezen	10 Gedichten lezen	11 Mooie boeken lezen	12 Werkstuk maken	13 Brief schrijven	14 Schoolcorrespondentie	15 Vrije tekst en tekstbespreking	16 Gedichten schrijven	17 Recensie & literatuurverslag	18 Klassen- & schoolkrant	19 Zinnen	20 Woorden	21 Spelling
K	A	12345	134	134	134	134	1	13	13	13	12345	1234	134	134	1345	12345	1234	134	135	135	13	
	B		13	13	135	13	1	1	12	1	13	1	12345	13	12345	12345	134	13	13	1	1	1
E	A	345	4	4	12	123	2	2	123456	123	123	123	2346	24	1234	123456		2345	234	2	2	2
	B	145	2			2	4	34	12345	14		1	2345		12345	235		5	45			
	C				123			23	123	123			123		12	2		12				
R	A	134	134	34	134	134					3		12345	1345	1345	1345	1345	12345	12345	4	4	4
	B	124	2	23	2	2			1	1	14	1	2	23	14	1234	234	1234	134	3	3	3
	C	123							1	1		1	12345	345	12345	345	5	2345	2345	4	4	4
D	A	12345	12345	35	12345	12345																
	B	1	12345		12345	12345																
O	A	1234	34										34	1234	1234	1234	1234	34	3	134	134	134
	B		5	1				2		1	134	1	45	45	345	12345	1345	45	45	35	235	5
L	A							5					12345	12345	12345	12345	12345	123	123	12345	12345	1235
	B																					
E	A	123	123	123	1234	34							12	12	123	1234	1234	1	123			
	B	13			12345			1234	12345	1234	12345	12345			1234	12345						
N	A	1234					13			13	123	123			13			1234	13			
	B	1234																1234				
	C	1234		2												34		1234				
	A	123		1							123	123				123	123	123	3			
	B																					

© Stichting Levend Leren

Een illustratie: voor de leerlijn vergaderen ontdekten we dat we bij toepassing daarvan in onze groepen aan maar liefst 27 'doelzinnen' voor taal wordt gewerkt. Voor een leerlijn als De vrije tekst konden we met gemak met meer dan 50 'doelzinnen' matchen. Aan alle kerndoelen en alle doelzinnen kan met de

aanpak van levend taalonderwijs zoals beschreven in *DAT++* (en de voorgaande publicaties *Dat's Andere Taal* en *DATplus*) betekenisvol worden gewerkt. Prachtig toch!

De nieuwe publicatie verschijnt eind mei, begin juni van dit jaar. Ongeveer 90 bladzijden dik, liggend A4. Stuur vrijblijvend een mailtje naar info@levendleren.nl als je een exemplaar wilt hebben. We sturen je dan een berichtje met aanvullende informatie en de prijs, zodra de publicatie beschikbaar is.

Tenslotte

Boeken en materialen zijn te bestellen op www.levendleren.nl.

Belangstelling om mee te doen? Heb je plannen om zelf iets te ontwikkelen op het gebied van levend leren? Neem contact met ons op om in een gesprek te verkennen hoe we kunnen samenwerken.

Oh ja, niet vergeten: geniet van de lente, voor het je weet is het zomer;-)

Stichting Levend Leren

We sturen deze nieuwsbrief aan onze 'vaste' relaties. Mocht je deze willen ontvangen op een ander adres of je af willen melden? Laat het ons weten. Een mailtje vanaf het adres waarop je de nieuwsbrief ontving (met eventueel een korte toelichting) naar info@levendleren.nl volstaat. Ook via de [site](#) kun je je afmelden.

